

Revisionsrapport

Granskning av stora investeringsprojekt

Karlshamns kommun

Jörn Wahlroth
Februari 2015

Innehållsförteckning

1.	Inledning	1
1.1.	Bakgrund	1
1.2.	Revisionsfråga	1
1.3.	Revisionskriterier	1
1.4.	Metod.....	1
2.	Styrande dokument.....	2
2.1.	Reglemente för tekniska nämnden	2
2.2.	Delegationsordning för tekniska nämnden.....	2
2.3.	Upphandlings- och inköspolicy.....	2
2.4.	Reglemente för ekonomi- och verksamhetsstyrning	2
2.5.	Riktlinjer för investeringar och leasing.....	3
3.	Iakttagelser	4
3.1.	Riktlinjer för investeringsverksamheten.....	4
3.1.1.	Bedömning.....	4
3.2.	Underlag för beslut om investering.....	4
3.2.1.	Bedömning.....	6
3.3.	Projektorganisation	6
3.3.1.	Bedömning.....	7
3.4.	Upphandling.....	7
3.4.1.	Bedömning.....	8
3.5.	Projektbudget och redovisning.....	8
3.5.1.	Bedömning.....	8
3.6.	Rutiner för rapportering och dokumentation	9
3.6.1.	Bedömning.....	10
3.7.	Rutiner för väsentliga avvikelser.....	10
3.7.1.	Bedömning.....	11
3.8.	Genomförd uppföljning i förhållande till ursprunglig planering.....	11
3.8.1.	Bedömning.....	11
3.9.	Rutiner för bevakning av garanti	12
3.9.1.	Bedömning.....	12
4.	Sammanfattande revisionell bedömning.....	13

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Karlshamns kommun har en investeringsbudget som uppgår till ca 479 mnkr för åren 2014-2016 inkl VA. Detta har uppmärksammats i revisorernas riskbedömning.

1.2. Revisionsfråga

Bedriver tekniska nämnden investeringsprojekten ändamålsenligt och med tillräcklig intern kontroll?

1.3. Revisionskriterier

- Finns dokument, regler och riktlinjer, för investeringsverksamheten och har de tillämpats?
- Finns tillräckliga underlag för beslut om investering?
- Upprättas ändamålsenliga projektorganisationer med tydliga roller för ansvar och befogenheter, och med en tillräcklig planering och intern kontroll?
- Sker upphandling i enlighet med gällande lagstiftning och andra relevanta styrdokument?
- Finns en projektbudget och redovisning som ger tillräcklig information?
- Finns tillräckliga rutiner för rapportering och dokumentation av investeringsprojektens genomförande?
- Finns rutiner med tillräcklig kontroll för att hantera väsentliga avvikelser i exempelvis tid, utförande och ekonomi, under ett projekts genomförande?
- Sker uppföljning av investeringsprojekten i förhållande till ursprunglig planering, kalkyl och tidplan?
- Finns rutiner som säkerställer att kommunens intresse tillvaratas under garantitid och tiden därefter?

1.4. Metod

Granskningen har genomförts genom intervjuer och dokumentstudier. Intervjuer har genomförts med tekniska nämndens presidium, ansvariga chefer, projektledare och ekonom. Verifierande granskning har skett genom två färdigställda projekt; Asarums bildningscenter (numera kallat Stenbackanavet) avseende huvudsakligen nybyggnation av skolbyggnad, samt VA Tärnö, avseende utbyggnad vatten och avlopp i skärgården.

Rapporten har varit föremål för sakgranskning av fastighetschefen och VA-chefen.

2. Styrande dokument

2.1. Reglemente för tekniska nämnden

I reglementet för tekniska nämnden framgår att nämnden genomför ny-, om- och tillbyggnad av fastigheter och anläggningar inom tilldelad ekonomisk ram. Vidare att avge yttrande över nämnders förslag av lokalbehov såväl vid nybyggnad som ändringsåtgärder. Efter beslut om anvisade medel för byggnadsärende svara för att beslut verkställs.

Till berörd nämnd, kommunstyrelse och i förekommande fall kommunfullmäktige anmäla eventuella avvikelser från upprättade planer samt söka samråd om hur avvikelsen ska hanteras.

Under rubriken generellt framgår bland annat att nämnden aktivt ska samverka med kommunstyrelsen då denna utövar sin uppsikt över nämnden, samt att medverka till att avvägningar mellan behov och resurser grundas på bästa möjliga beslutsunderlag.

2.2. Delegationsordning för tekniska nämnden

Av delegationsordningen, antagen oktober 2014, framgår att nämnden fattar beslut om inköp över tröskelvärdet vid inköp som avser eget verksamhetsområde. Under tröskelvärdet, men ej vid direktupphandling, är upphandlingschefen delegat.

Dessförinnan gällde följande:

Vid köp av entreprenad över 25 basbelopp fattar nämnden beslut. Upp till denna gräns är förvaltningschefen delegat med rätt att vidaredelegera.

Nämnden beslutar vid köp av vara eller tjänst över 10 basbelopp. Under denna gräns är förvaltningschefen delegat med rätt att vidaredelegera.

För upphandling av VA-verksamhet är förvaltningschefen delegat med rätt att vidaredelegera upp till 15% av tröskelvärdet (ca 540 tkr).

2.3. Upphandlings- och inköspolicy

Övergripande mål med upphandling behandlas. Bland annat framgår att upphandlingen ska präglas av en helhetssyn, med avseende på den yttre miljön och arbetsmiljön. Det framgår att upphandlingsfunktionen är centraliserad.

I riktlinjerna till policyn framgår att upphandling av byggnadsentreprenader genomförs av respektive förvaltning i enlighet med gällande delegationsordning.

2.4. Reglemente för ekonomi- och verksamhetsstyrning

Det finns i dokumentet ingen särskild reglering av beredningsprocessen för ett investeringsäskande. Under avsnittet budgetuppföljning framgår att detta ska ske

februari, april, maj, augusti, september och november. Budgetuppföljningen omfattar även investeringsbudgeten.

2.5. Riktlinjer för investeringar och leasing

Av riktlinjerna framgår att varje investeringsprojekt ska ha en projektkod. När ett projekt är slutfört ska det slutredovisas. I slutredovisningen ska en efterkalkyl ingå. Rapportering ska ske till den som beslutat om investeringen. Då investeringen sker på beställning från annan nämnd lämnas slutredovisningen också till beställaren.

Av riktlinjerna framgår även att ränta kan påföras en investering om den löper över längre tid. Investeringsprojektets utgift ska vara lägst 100 mnkr, och det är verklig räntekostnad som kan aktiveras.

I oktober 2014 fattades beslut om att anläggningstillgångar som består av betydande komponenter med väsentligt olika nyttjandetider ska fördelas på komponenter (exempelvis stomme, tak och installationer). En projektgrupp är tillsatt. Arbetet ska vara avslutat till bokslut 2015.

Vidare framgår att kommunstyrelsen har delegation på att lämna startbeslut på begäran av nämnd/styrelse för investeringsprojekt överstigande 7 mnkr, samt att vid samma beloppsgräns lämna godkännande till entreprenadavtal.

3. Iakttagelser

3.1. Riktlinjer för investeringsverksamheten

Riktlinjer och annan styrning för investeringsverksamheten återfinns i en rad dokument. Reglemente, delegationsordning, upphandlings- och inköpspolicy, reglemente för ekonomi- och verksamhetsstyrning, samt riktlinjer för investering och leasing (se under 2.1-2.5).

Av intervjuerna framgår att ansvariga tjänstemän har god kännedom om de dokument som är styrande för investeringsverksamheten.

Det finns inget särskilt dokument som reglerar en investeringsprocess. Inte heller av nämnden särskilt framtagna rutiner och riktlinjer för byggprojekt.

I kommunens intranät finns en mall för investeringskalkyl som ska användas i budgetprocessen. Förutom investeringsutgiften ska investeringens driftpåverkan redovisas.

3.1.1. Bedömning

Vi bedömer att kunskapen om de styrande dokumenten är god hos de ansvariga tjänstemännen.

Vi kan dock konstatera att utifrån den vid tidpunkten gällande delegationsordning saknas beslut i nämnden om att genomföra upphandling för VA Tärnö. Upphandlingen hanterades som ett informationsärende.

I övrigt bedömer vi att de styrande dokumenten till väsentliga delar har tillämpats.

Vi bedömer vidare att tekniska nämnden bör fatta beslut om ett särskilt dokument som reglerar och stödjer hur ett investeringsprojekt ska bedrivas. Där ansvar, roller, projektets olika faser, kalkyler, budget, uppföljning och utvärdering behandlas. Dokumentet bör redovisa även vilka andra kommunala styrdokument som är tillämpliga och klargör nämndens förväntningar på tjänstmannorganisationen vad avser hur processen bedrivs och rapporteras.

3.2. Underlag för beslut om investering

Asarums Bildningscenter (Stenbackanavet)

Förstudiefasen startade redan år 2007. Det är den facknämnd som har behov av investeringen, i det här fallet nämnden för barn, ungdom och skola (BUS), som har att initiera och påbörja processen. I detta skede upprättades en arbetsgrupp med representanter från utbildningsförvaltningen och fastighetsavdelningen, samt även med stöd av externa konsulter. Från början var inriktningen att bygga om befintlig byggnad, men efterhand ansågs alternativet att riva och bygga nytt vara det mest fördelaktiga. Under år 2011 togs handlingar fram för att genomföra en upphandling av en totalentreprenad. I arbetet har ingått att anpassa byggnaden till de

ekonomiska ramar som kommunfullmäktige beslutat om, avseende såväl investeringsutgift som driftpåverkan.

BUS-nämnden har haft att bevaka att medel för investeringen budgeteras och att begära startbesked för investeringen.

År 2011 flyttades drygt 5 mnkr i projekteringsmedel över till tekniska nämnden för att ta fram underlag till kommande upphandling. I oktober 2011 godkände tekniska nämnden handlingarna inför upphandlingen. År 2012 flyttades resterande medel över för genomförande av byggnadsentreprenaden. Startbesked erhöles från kommunstyrelsen. Direkt därefter påbörjades byggprocessen i tekniska nämnden.

I samband med tekniska nämndens övertagande av projektet reviderades tidplanen. Projektet startade (etapp 1) med bland annat markarbeten och angöring till platsen. Etapp 2, den ”stora” ombyggnadsetappen start, beräknades till juni 2012 med sluttid juni 2014. Etapp 3, gymnastiksalen, beräknades till juni 2014 med sluttid januari 2015. I planen framgår även plan för förbesiktningar och slutbesiktningar. Vidare beskrivs evakuering av befintliga lokaler.

Den investeringskalkyl som presenterats i beslutsprocessen är uppställd enligt den mall som finns att tillgå via kommunens intranät. Kalkylen upptar investeringsutgiften netto och för kommunen driftpåverkande intäkter och kostnader. Av reviderad kalkyl, mars 2012, framgår att byggnationens investering bedöms till 190,2 mnkr, medan driftkalkylen, inkl kapitalkostnader, visar på en nettokostnad om 18,7 mnkr. Totalt beräknas driftkostnaden öka med 9,7 mnkr i förhållande till tidigare kostnader, vilket är inom beslutad godkänd skillnad (Kommunfullmäktige §87/2010).

Investeringsutgiften anges som ett ackumulerat belopp där investeringsutgifter som projekteringskostnader, byggledning och kontroll, byggentreprenaden (totalentreprenad), samt byggherrens reserv för eventuella tillkommande utgifter inte framgår.

VA Tärnö

Till grund för beslut om utbyggnad av VA till Tärnö låg en särskild VA-utredningen för Karlshamns skärgård. Kommunstyrelsen, med uppdrag till kommundirektören, var initialt drivande i projektet.

I december 2011 fattade kommunfullmäktige beslut om att uppdra åt tekniska nämnden att anlägga VA-ledningar till Tärnö och förhandla med fastighetsägarna på Tärnö om bildande av samfällighet.

Av beslutsprocessen framgår att investeringens utgifter ska finansieras genom anslutningsavgifter. Förhandling skedde parallellt med förberedelserna, men projektet startade inte, enligt uppgift från VA-chefen, förrän finansieringen var säkerställd.

Beslut om att upphandla projektet fattades aldrig av tekniska nämnden. Nämnden informerades av tjänstemannaorganisationen om upphandlingen i februari 2013.

Tekniska nämnden sökte i kompletteringsbudget medel för utbyggnaden (februari 2013). Kalkylen redovisas till 6,6 mnkr och delas på anbud, projektering, byggledning och kostnad för befintlig ledning som ska belasta Tärnö. Någon reserv för ändrings- och tillägsarbeten finns inte redovisad inom ramen.

3.2.1. Bedömning

Inom ramen för granskningen har inte någon bedömning skett av det underlag som låg till grund för BUS-nämndens behov och hur detta behov låg till grund för den initiala beslutsprocessen. Tekniska nämnden har under processen varit en av aktörerna i framtagandet av beslutsunderlag, tekniska förutsättningar och ekonomiska kalkyler. BUS-nämnden har varit den "äskande" nämnden. Besluten har fattats av kommunfullmäktige. Vi bedömer att såväl investeringsutgift som investeringens driftpåverkan på ett tydligt sätt lyfts fram i beslutsprocessen.

Vi anser dock att investeringsutgiften i ett stort projekt bör fördelas på åtminstone projekteringskostnader, byggledning, kontroll, byggentreprenaden (totalentreprenad), byggherrens reserv för eventuella tillkommande utgifter, avgifter och anslutningar, samt den ränta som beräknas aktiveras. Detta ökar projektets transparens och interna kontroll. Den löpande uppföljningen och slutredovisningen bör ske med denna fördelning.

Enligt uppgift från kommunens ekonomichef pågår arbete med att utveckla mallar och anvisningar för kalkyler till grund för investeringsbeslut, där projektens utgift överstiger 7 mnkr.

Vi bedömer att underlagen för beslut VA Tärnö varit tillräckliga då finansieringen säkerställts gentemot den samfällighet som bildats. En reflektion i sammanhanget är att en bedömd investeringsutgift kunde lyfts fram tidigare i budgetprocessen för 2013. Nu togs beslutet i samband med kompletteringsbudgeten. Skattekollektivets finansiering var dock begränsad och budgetbeslutet utgjorde i första hand en fråga om projektets likviditet.

Beslutet om att genomföra själva upphandlingen borde enligt den då gällande delegationsordningen ha fattats av tekniska nämnden.

3.3. Projektorganisation

Asarums Bildningscenter (Stenbackanavet)

Fastighetsavdelningen har organiserat projektet genom att fastighetschefen haft rollen som beställarens ombud. Beställarens ombud har inte haft någon beloppsgräns i fråga om att fatta beslut om ändrings- och tillägsarbeten inom ramen för entreprenaden.

Som projektledare har externt anlita konsult engagerats. Vidare har fastighetsavdelningen haft en kvalitetsansvarig som tillika svarat för kontrollen av bygg. Kontroll/sakkunnig har funnits inom VVS och El/tele. Vidare har det även funnits en brukarrepresentant från utbildningsförvaltningen.

Beställarens ombud, projektledaren och brukarrepresentanten har regelmässigt närvarat vid byggmötena.

Ett 40-tal byggmöten har genomförts. Vid fråga om ÄTA (ändrings-, tilläggs och avgående arbeten) har dessa hanterats i separat ordning, med representanter från byggherren och byggnadsentreprenörer.

Fastighetschefen har varit projektets beslutsattestant. Medarbetare på fastighetsavdelningen har varit mottagningsattestant. Det har inte funnits några beloppsgränser, vid vilken nivå ytterligare beslutattestant har krävts. Det krävs två attestanter (besluts- och mottagningsattest) för att betalning ska ske.

VA Tärnö

Extern konsult, genom ramavtal för byggledartjänster, har varit projektledare och beställarens ombud. VA-chefen och två ingenjörer från VA-avdelningen har löpande deltagit i byggmöten.

Byggstarten skedde i februari och sista byggmötet avhölls i september. Totalt hölls under perioden 12 byggmöten.

VA-chefen har varit projektets beslutsattestant. Vissa fakturor har beslutsattesterats av förvaltningschefen, med VA-chefen som mottagningsattestant. Det krävs två attestanter (besluts- och mottagningsattest) för att betalning ska ske.

3.3.1. Bedömning

Vi bedömer att de upprättade projektorganisationerna fungerat väl för projektens genomförande.

Vi anser dock att det bör övervägas att i delegationsordningen (och i eventuella riktlinjer för investeringsverksamheten) besluta om en beloppsgräns för när godkännande av ett ändrings- och tilläggsarbete ska godkännas av överordnad.

För att ytterligare stärka den interna kontrollen i stora investeringsprojekt bör övervägas beloppsgräns vid vilken ytterligare en beslutsattestant krävs för att betalning ska ske.

3.4. Upphandling

Asarums Bildningscenter (Stenbackanavet)

Förfrågningsunderlaget upprättades av fastighetsavdelningen med konsultativt stöd. Upphandlingen genomfördes som en totalentreprenad och enligt lagen om offentlig upphandling, LOU, som en upphandling över tröskelvärdet för byggentreprenader.

Genomförd upphandling har inom ramen för granskningen följts upp genom anbudsöppningsprotokoll, anbudsutvärderingen och tilldelningsbeslutet. Tre anbud inkom och samtliga utvärderades. Lägsta anbudspris antogs efter att kommunstyrelsen i mars 2012 fattat beslut om att teckna kontrakt.

Av beslutet framgår att anbudet ryms inom budget. Någon beloppsmässig avvikelse från kalkylen anges inte.

Upphandling av konsulter och andra tillkommande kostnader har inte granskats.

VA Tärnö

En extern konsult har projekterat ledningar och pumpstationer. Förfrågningsunderlaget upprättades tillsammans med upphandlingsenheten. Upphandlingen genomfördes som en förenklad upphandling enligt försörjningslagen, LUF. Genomförd upphandling har inom ramen för granskningen följts upp genom anbudsöppningsprotokoll, anbudsutvärderingen och tilldelningsbeslutet. Förhandling skedde med båda anbudsgivarna utifrån ekonomiska skäl, där sidoanbud inkom och utvärderades jämte ursprungligt anbud.

Upphandling av konsulter och andra tillkommande kostnader har inte granskats.

3.4.1. Bedömning

Vi bedömer att det funnits rutiner för att genomföra upphandling av entreprenaderna i enlighet LOU och LUF.

3.5. Projektbudget och redovisning

Asarums Bildningscenter (Stenbackanavet)

Den projektbudget som upprättats innehåller en unik projektkod. Investeringsutgiften har inte fördelats på olika ”aktiviteter” utan innehåller endast ett för hela investeringen ackumulerat belopp.

All redovisning i projektet sker på samma projektkod som budgeten. Därutöver sker redovisning på kostnadsslag.

Beslutsattestanten och projektledaren har i sidoordnad redovisning följt projektets kostnader utifrån betalningsplaner och ändrings- och tilläggsarbeten.

Det finns i ekonomisystem ingen särredovisning av tillkommande kostnader för ändrings- och tilläggsarbeten.

VA Tärnö

En projektbudget har upprättats i redovisningssystemet och innehåller endast ett ackumulerat belopp. Redovisning sker på en för projektet unik kod. Därutöver sker redovisning på kostnadsslag.

Det finns i redovisningen ingen särredovisning av tillkommande kostnader för ändrings- och tilläggsarbeten.

3.5.1. Bedömning

Vi anser att investeringsprojektens budget och redovisning behöver utvecklas för att utgöra ett bättre stöd. Budget och redovisning bör kodas med aktiviteter för åtminstone projekteringskostnader, byggledning, kontroll, byggentreprenaden¹, byggherrens reserv för eventuella tillkommande utgifter, avgifter och anslutningar, samt den eventuella ränta som beräknas aktiveras. Detta ökar projektets

¹ I och med införandet av komponentavskrivningar (se under 2.5) behöver även redovisningen på kostnadsslag utvecklas för att ge ett stöd till investeringsutgiftens fördelning på väsentliga komponenter med olika livslängd. En projektgrupp har tillsatts för att arbeta med införandet av komponentavskrivningar i kommunen. Arbetet ska vara avslutat till bokslut 2015.

transparens och interna kontroll. Den löpande uppföljningen och slutredovisningen sker med denna fördelning.

3.6. Rutiner för rapportering och dokumentation Asarums Bildningscenter (Stenbackanavet)

Kommunstyrelsen fattade i mars 2012 beslut om att uppdra åt tekniska nämnden att fortlöpande lämna redovisning till kommunstyrelsen avseende byggnationen. Beslutet preciserar inte när och med vilken detaljeringsgrad rapporteringen ska ske.

Tekniska nämnden fattade beslut att projektets rapportering ska ske kvartalsvis och att budgetavvikelser rapporteras snarast möjligt. Nämnden har inte preciserat rapporterings innehåll, utan överlätit att avgöra rapporteringens innehåll till tjänstemannaorganisationen.

Av tekniska nämndens protokoll framgår återkommande redovisningar, 3-4 per år, samt vid delårsrapport och årsredovisning. Rapporterna sker genom korta tjänsteskrivelser om var projektet befinner sig utifrån fastställd plan. Fastighetschefen föredrar dessa muntligt. Uppföljningarna delges även kommunstyrelsen. Fastighetschefen har även haft återkommande muntliga föredragningar i kommunstyrelsen.

Den ekonomiska utvecklingen redovisas med projektets budget ställt mot utfall. Någon prognos, utöver bedömningen att projektet hålls inom lämnad budgetram, anges inte.

År 2013 var investeringsprojektets rapportering av ekonomi, tidplan och utförande med som ett moment i tekniska nämndens internkontrollplan. I uppföljningen av planen noteras att projektet blivit återrapporterat.

I anvisningar till årsredovisning och delårsrapport framgår att investeringar med belopp över 5 mkr särskilt ska redovisas. Med denna särskilda redovisning avses en verbal beskrivning av om hur projektet utvecklas utifrån ekonomiska förutsättningar, tidplan och kvalitet. De verbala kommentarerna är korta och följer ingen särskilt bestämd struktur. Den ekonomiska redovisningen sker genom att årets budget och utfall redovisas jämfört projektets totala budget och utfall. Någon prognos för slutligt utfall redovisas inte.

I delårsrapport för 2014 framgår bland annat att byggnationen fortgår enligt uppgjord tidplan. Att skolbyggnaden och bibliotek slutbesiktigades i somras (år 2014) och att inflyttning skett. Att idrottshallen och delar av den yttre miljön ska stå klart i december 2014. Bedömningen är att projektet hanteras inom budgeterade förutsättningar.

Inom projektet finns en dokumentation avseende byggmötesprotokoll, hantering av ändrings-, tillägs- och avgående arbeten, samt besiktningar och uppföljning av genomförda åtgärder utifrån dessa.

VA Tärnö

Projektet bedrivs huvudsakligen under första halvåret 2013. Nämnden erhåller

under våren 2013 fortlöpande information om hur projektet utvecklas. Även under hösten 2013 sker rapportering vid ett par tillfällen. Slutrapportering sker i augusti 2014. Rapporteringen följer ingen av nämnden bestämd struktur vad avser innehåll, men upptar för projektet en övergripande information om tidplan och hur inkoppling till nätet fortskrider.

Årsredovisningen 2013 eller delårsrapporten för 2014 innehåller ingen specifik verbal redovisning av projektet. I den ekonomiska sammanställningen över investeringsprojekt överstigande 5 mnkr återfinns projektet.

Inom projektet finns en dokumentation avseende byggmötesprotokoll, ekonomimöte där hantering av ÄTA-arbete ingår, samt besiktningar och uppföljning av genomförda åtgärder utifrån dessa.

3.6.1. Bedömning

Vi bedömer att återkommande rapportering skett till nämnden huvudsakligen i enlighet utifrån de direktiv som nämnden gett för rapporteringen.

Vi anser att nämnden aktivt bör ta ställning till vilka krav som ska ställas på rapporteringens utformning.

Vi bedömer att projekten dokumenteras väl i byggmötesprotokoll, förteckningar av ÄTA-arbeten, samt uppföljning av åtgärder i samband med besiktningar.

3.7. Rutiner för väsentliga avvikelser

Asarums Bildningscenter (Stenbackanavet)

Projektet har till väsentliga delar bedrivits inom planerade förutsättningar. Den största oförutsedda avvikelsen var att hantera förorenade jordmassor. Detta rapporterades tidigt i projektet, men innebar ingen justering av projektet avseende tid för ianspråktagande eller justering av budgetram.

Av intervjuerna framgår att projektets budget prövas vid varje kompletteringsbudget. För Asarums bildningscenter reducerades budgeten i tidigt skede med ca 5 mnkr. Upphandlingen av totalentreprenaden uppges ligga till grund för justeringen.

Av intervjuerna framgår att det alltid sker ett aktivt arbete i samband med kompletteringsbudgeten, vad avser att pröva om kvarstående budgetmedel är nödvändiga eller tillräckliga.

VA Tärnö

Projektet har huvudsakligen bedrivits inom planerade förutsättningar. En extra investeringsutgift på 500 tkr för uppgradering av teknikanläggning tillkom, vilken redovisades först i samband med projektets slutredovisning. Denna utgift redovisas som en kostnad för hela VA-kollektivet.

3.7.1. Bedömning

Vi bedömer att de projektorganisationer och tillämpade rutiner som har funnits för projektens genomförande, även säkerställt hantering av väsentliga avvikelser i tidplan, utförande och ekonomi.

Det är bra att en aktiv avstämning av budgetförutsättningarna sker i samband med kompletteringsbudgeten. Vi anser, vid större investeringsprojekt, att en avstämning och i förekommande fall budgetjustering regelmässigt även bör göras direkt efter att entreprenadens upphandling är genomförd. Därigenom erhålls en budget som tydligare ger signaler om eventuella avvikelser, vilket stärker den interna kontrollen i projektet.

3.8. Genomförd uppföljning i förhållande till ursprunglig planering

Asarums Bildningscenter (Stenbackanavet)

Projektets slutrapportering bestämdes i december 2014 till att ske i februari 2015. Slutredovisningen har därefter justerats till att ske i mars.

Av intervjuerna och protokoll framgår att nämnden inte ställt några särskilda krav på slutrapporteringens utformning.

Enligt preliminär uppgift från fastighetschefen beräknas att projektets slutkostnad understiger budget med ca 7 mnkr. Budgeten uppgår till ca 186 mnkr, exkl inventarier. ÄTA-arbeten bedöms preliminärt sammantaget uppgå till ca 10 mnkr, vilket är något under ursprunglig bedömning. Av ursprunglig kalkyl framgår att räntekostnad ingår som investeringsutgift i projektet. Någon ränta har inte aktiverats i projektet. ÄTA-arbeten och ej aktiverad ränta bidrar starkt till den positiva avvikelsen.

VA Tärnö

Projektet slutredovisades i tekniska nämnden i augusti 2014 (kommunstyrelsen för kännedom i september). Den totala investeringsutgiften redovisades till 7,0 mnkr och inkomsterna till 6,5 mnkr. Avvikelsen hänfördes till en nödvändig kvalitetsförbättring för VA-kollektivet.

Slutredovisningen beskriver det utförda arbetet och hur avtalsförhållandet ser ut med samfälligheten.

Den ekonomiska redovisningen sker summariskt och är inte transparent mot projektets ursprungliga kalkyl.

Projektets kostnader för ÄTA-arbeten har varit begränsade.

3.8.1. Bedömning

Vi bedömer att genomförd slutredovisning för VA Tärnö ger en bra sammanfattning över projektet, men att den ekonomiska redovisningen kunde varit mer transparent.

3.9. Rutiner för bevakning av garanti

Asarums Bildningscenter (Stenbackanavet)

Fastighetsavdelningen tillämpar som rutin att genomföra garantibesiktningar efter såväl två som fem år. På servicemöten tas löpande fel upp. Rutinen är sådan att byggnadsentreprenören alltid kontaktas för att avhjälpa fel under garantitiden.

VA Tärnö

Av intervjuerna framgår att organisationens storlek, relativt liten med enkla kontaktvägar och återkommande möten, gör att det finns en stor medvetenhet hos driftpersonalen om vad som gäller avseende garantitider vid genomförda nyinvesteringar.

3.9.1. Bedömning

Vi bedömer att rutinerna är tillräckliga för att bevaka att kommunens rätt tillvaratas under garantitiden.

4. Sammanfattande revisionell bedömning

Bedriver tekniska nämnden investeringsprojekten ändamålsenligt och med tillräcklig intern kontroll?

Vi bedömer att tekniska nämnden till stora delar bedriver investeringsprojekten ändamålsenligt. Vi bedömer att den interna kontrollen bör utvecklas.

Vi anser att tekniska nämnden bör fatta beslut om ett särskilt dokument som reglerar och stödjer hur ett investeringsprojekt ska bedrivas. Där ansvar, roller, projektets olika faser, kalkyler, budget, uppföljning och utvärdering behandlas. Dokumentet syftar till att klargöra nämndens förväntningar på tjänstmannaanorganisationen vad avser hur processen bedrivs och rapporteras både vad avser verksamhetsrelaterade aspekter som ekonomiska.

Vi anser vidare att investeringsutgiften i ett stort projekt, i budget och uppföljning, bör fördelas på åtminstone projekteringskostnader, byggledning, kontroll, byggentreprenaden², byggherrens reserv för eventuella tillkommande utgifter, avgifter och anslutningar, samt den ränta som beräknas aktiveras.

Vi anser att en avstämning och i förekommande fall budgetjustering regelmässigt bör göras direkt efter att entreprenadens upphandling är genomförd. Därigenom erhålls en budget som tydligare ger signaler om eventuella avvikelser.

Vi anser att nämnden bör överväga att besluta om en beloppsgräns för när kommunens ombud i byggprojektet ska inhämta godkännande av ett ändrings- och tillägsarbete av överordnad. För att ytterligare stärka den interna kontrollen i stora investeringsprojekt bör övervägas beloppsgräns vid vilken ytterligare en beslutsattestant krävs för att betalning ska ske.

Vi bedömer att projekten bedrivs med tydliga projektorganisationer, dokumenteras väl genom byggmötesprotokoll, förteckningar av ÄTA-arbeten, samt uppföljning av vidtagna åtgärder i samband med besiktningar.

² Framöver kommer även en kostnadsslagfördelning till stöd för komponentavskrivningar att tillämpas.

Karlshamn 2015-02-27

Jörn Wahlroth

Projektledare

Lisa Åberg

Uppdragsledare